Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 12. septembra 2018*

„Predhodno odločanje – Zračni promet – Uredba (ES) št. 261/2004 – Člen 8(1) – Povračilo stroškov cene vozovnice v primeru odpovedi leta – Provizija, ki jo zadrži oseba, ki deluje kot posrednik med potnikom in letalskim prevoznikom ob nakupu vozovnice – Vključitev“

V zadevi C-601/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Amtsgericht Hamburg (okrajno sodišče v Hamburgu, Nemčija) z odločbo z dne 6. oktobra 2017, ki je na Sodišče prispela 18. oktobra 2017, v postopku

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms

proti

Vueling Airlines SA,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi J. Malenovský (poročevalec), predsednik senata, D. Šváby in M. Vilaras, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Vueling Airlines SA B. Liebert, Rechtsanwältin,

– za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

* Jezik postopka: nemščina.

– za Evropsko komisijo G. Braun in N. Yerrell, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 8(1)(a) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 7, zvezek 8, str. 10).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med D. Harms in A.-K. Harms ter njunimi štirimi otroki, na eni strani, ter družbo Vueling Airlines SA, na drugi strani, zaradi povračila stroškov cene vozovnic, kupljenih prek posrednika, družbe Opodo Ltd.

Pravni okvir

3 Člen 2(f) Uredbe št. 261/2004 opredeljuje pojem „vozovnica“ kot „veljavni dokument, ki daje pravico do prevoza, ali enakovredni dokument v nematerialni obliki, vključno elektronski obliki, ki ga izda ali potrdi letalski prevoznik ali njegov pooblaščeni posrednik“.

4 Člen 5 te uredbe, naslovljen „Odpoved leta“, v odstavku 1 določa:

„V primeru odpovedi leta:

(a) zadevnim potnikom ponudi pomoč dejanski letalski prevoznik v skladu s členom 8; […]

[…]“

5 Člen 8 navedene uredbe, naslovljen „Pravica do povračila stroškov ali spremembe poti“, v odstavku 1 določa:

„Pri sklicevanju na ta člen se potnikom ponudi izbira med:

(a)

– povračilom stroškov v roku sedmih dni na način iz člena 7(3) v višini polne cene vozovnice, po kateri je bila kupljena, […];

– povratnim letom na izhodiščno mesto odhoda takoj, ko je mogoče;

[…]“

6 Člen 10 navedene uredbe, naslovljen „Boljša ali slabša namestitev“, v odstavku 2 določa:

„Če dejanski prevoznik namesti potnika v nižjem razredu, kakor ga zagotavlja njegova vozovnica, tedaj v sedmih dneh in na način iz člena 7(3) povrne stroške v višini:

(a) 30 % cene vozovnice za vse lete do vključno 1500 kilometrov; ali

(b) 50 % cene vozovnice za vse lete znotraj Skupnosti nad 1500 kilometrov, […] in za vse druge lete med 1500 in 3500 kilometri; ali

(c) 75 % cene vozovnice za vse lete, ki niso zajeti v točkah (a) ali (b) […].“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

7 D. Harms je na spletnem mestu opodo.de kupil za svojo ženo, zase in za njune štiri otroke vozovnice za let iz Hamburga (Nemčija) v Faro (Portugalska) prek Barcelone (Španija), ki ga opravlja letalska družba Vueling Airlines. Družba Opodo je D. Harmsu za ta nakup zaračunala 1108,88 EUR in mu poslala ustrezno potrdilo, na katerem je bil naveden ta znesek brez dodatnega pojasnila. Hkrati je družba Opodo družbi Vueling Airlines nakazala 1031,88 EUR.

8 Let, s katerim bi morala leteti družina Harms, pa ni bil opravljen v skladu s potovalnim načrtom, ki ga je predvidela družba Vueling Airlines, kar je treba po navedbah predložitvenega sodišča enačiti z odpovedjo leta v smislu Uredbe št. 261/2004.

9 D. in A.-K. Harms v svojem imenu in v imenu svojih štirih otrok pred predložitvenim sodiščem trdita, da jim mora družba Vueling Airlines na podlagi člena 8(1)(a) Uredbe št. 261/2004 vrniti celoten znesek 1108,88 EUR, ki jim ga je zaračunala družba Opodo. Družba Vueling Airlines ne izpodbija utemeljenosti tega zahtevka v delu, ki se nanaša na znesek 1031,88 EUR, ki jim ga je nakazala družba Opodo, pri čemer trdi, da je to cena vozovnic, ki jih je kupil D. Harms. Meni pa, da jim ni zavezana povrniti razlike med tem zneskom in zneskom1108,88 EUR, ki ga je prejela družba Opodo, in trdi, da ta razlika 77 EUR ni del navedene cene.

10 V teh okoliščinah je Amtsgericht Hamburg (okrajno sodišče v Hamburgu, Nemčija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je pojem ‚povračilo stroškov […] na način iz člena 7(3) v višini polne cene vozovnice, po kateri je bila kupljena“ iz člena 8(1)(a) Uredbe št. 261/2004 treba razlagati tako, da pomeni znesek, ki ga je letalski potnik plačal za posamezno letalsko vozovnico, ali znesek, ki ga je toženi letalski prevoznik dejansko prejel, kadar je pri rezervaciji udeleženo posredniško podjetje, ki pobere razliko med zneskom, ki ga je letalski potnik plačal, in zneskom, ki ga je letalski prevoznik prejel, ne da bi to razkrilo?“

Vprašanje za predhodno odločanje

11 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Uredbo št. 261/2004, zlasti njen člen 8(1)(a), razlagati tako, da cena vozovnice, ki jo je treba upoštevati za določitev zneska povračila stroškov, ki ga letalski prevoznik dolguje potniku v primeru odpovedi leta, vključuje razliko med zneskom, ki ga je ta potnik plačal, in zneskom, ki ga je ta letalski prevoznik prejel, pri čemer ta razlika ustreza proviziji, ki jo je prejela oseba, ki je delovala kot posrednik med njima.

12 V skladu s členom 8(1)(a) Uredbe št. 261/2004 v povezavi s členom 5(1)(a) te uredbe mora letalski prevoznik v primeru odpovedi leta zadevnim potnikom ponuditi pomoč tako, da jim ponudi med drugim povračilo stroškov za njihovo vozovnico po ceni, po kateri je bila kupljena, ter glede na primer povratni let na izhodiščno mesto odhoda.

13 Besedilo člena 8(1)(a) Uredbe št. 261/2004 določa neposredno povezavo med pojmom „vozovnica“ in izrazom „cena […], po kateri je bila kupljena“, pri čemer lahko zadevni potniki tako vozovnico kupijo bodisi neposredno pri letalskem prevozniku bodisi prek posrednika, kot je zlasti pooblaščeni posrednik iz člena 2(f) Uredbe št. 261/2004.

14 Kadar posrednik iz tega naslova potniku zaračuna provizijo, kot se je zgodilo v zadevi iz postopka v glavni stvari, se postavlja vprašanje, ali in v kolikšnem delu je ta provizija del cene vozovnice, ki jo mora v primeru odpovedi ustreznega leta zadevni letalski prevoznik povrniti temu potniku.

15 V zvezi s tem je treba na splošno poudariti, da je cilj Uredbe št. 261/2004 ne samo zagotoviti visoko raven varstva potnikov, ampak tudi uravnotežiti interese teh potnikov in letalskih prevoznikov (sodba z dne 19. novembra 2009, Sturgeon in drugi, C-402/07 in C-432/07, EU:C:2009:716, točka 67).

16 Ob upoštevanju teh ciljev je treba ugotoviti, da čeprav je treba provizijo, ki jo posrednik zaračuna potniku ob nakupu vozovnice, načeloma šteti za del cene, ki jo je treba temu potniku povrniti ob odpovedi ustreznega leta, pa morajo za to vključitev ob upoštevanju interesov letalskih prevoznikov, v katere ta vključitev posega, veljati nekatere omejitve.

17 V zvezi z zadnjim vidikom iz člena 2(f) Uredbe št. 261/2004 izhaja, da je „vozovnica“ dokument ali enakovreden dokument v nematerialni obliki, tudi v elektronski obliki, ki ga izda ali potrdi letalski prevoznik ali njegov pooblaščeni posrednik. Iz te opredelitve je razvidno, da mora letalski prevoznik, če te vozovnice ne izda sam, vsekakor odobriti vse različne elemente take vozovnice, vključno z njeno ceno, in torej ti elementi ne smejo biti določeni, ne da bi on za to vedel.

18 Ta razlaga je potrjena s sodno prakso Sodišča, iz katere izhaja, da je treba delno povračilo stroškov „cene vozovnice“, ki je v členu 10(2), od (a) do (c), Uredbe št. 261/2004 določeno za primer, da letalski prevoznik potnika namesti v nižjem razredu, kakor ga zagotavlja njegova vozovnica, določiti ob upoštevanju le „neizogibnih“ delov navedene cene, to so tisti, ki jih je treba plačati, da bi se v zameno pridobile storitve, ki jih ponuja letalski prevoznik (sodba z dne 22. junija 2016, Mennens, C-255/15, EU:C:2016:472, točka 36).

19 Dela cene vozovnice, ki je določen, ne da bi letalski prevoznik zanj vedel, namreč ni mogoče šteti za nujnega za pridobitev storitev, ki jih ta ponuja.

20 Glede na navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Uredbo št. 261/2004, in zlasti njen člen 8(1)(a), razlagati tako, da cena vozovnice, ki jo je treba upoštevati za določitev zneska povračila stroškov, ki ga letalski prevoznik dolguje potniku v primeru odpovedi leta, vključuje razliko med zneskom, ki ga je ta potnik plačal, in zneskom, ki ga je ta letalski prevoznik prejel, pri čemer ta razlika ustreza proviziji, ki jo je prejela oseba, ki je delovala kot posrednik med njima, razen če je bila ta provizija določena, ne da bi ta letalski prevoznik za to vedel, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

Stroški

21 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Uredbo (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91, in zlasti njen člen 8(1)(a), je treba razlagati tako, da cena vozovnice, ki jo je treba upoštevati za določitev zneska povračila stroškov, ki ga letalski prevoznik dolguje potniku v primeru odpovedi leta, vključuje razliko med zneskom, ki ga je ta potnik plačal, in zneskom, ki ga je ta letalski prevoznik prejel, pri čemer ta

razlika ustreza proviziji, ki jo je prejela oseba, ki je delovala kot posrednik med njima, razen če je bila ta provizija določena, ne da bi ta letalski prevoznik za to vedel, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi